

בית משפט השלום בכפר סבא

22 פבר 2021
4976-06-17

גז"ד לעורך דין ורעייתו בגין אישומי מרמה
זיוף והתחזות

מרב גרינברג

השופטת

מדינת ישראל
ע"י עו"ד תומר שטיינברג

המאשימה

- נגד -

1. עמיקם הדר
2. רות הדר
3. באיסור פרסום

הנאשמים

ע"י עו"ד ניר רהט- ב"כ הנאשמים 1-2

גזר דין למען הסר ספק, גזה"ד מותר לפרסום

רקע

1. הנאשמים, עורך דין ותיק ומוכר ורעייתו, הורשעו בכתב אישום מתוקן (בשנית), האוחז ב-11 אישומי מרמה, זיוף והתחזות. נאשם 1 הורשע בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (7 עבירות) לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); התחזות לעובד ציבור/ שידול לביצוע עבירת התחזות לעובד ציבור (7 עבירות) לפי סעיף 283 וסעיף 30 לחוק; ניסיון לקבל דבר במרמה עבירה לפי סעיף 415 רישא וסעיף 25 לחוק; ניסיון לקבלת דבר בתחבולה (3 עבירות) עבירה לפי סעיף 416 וסעיף 25 לחוק; וזיוף בנסיבות

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מחמירות עבירה לפי סעיף 418 לחוק. נאשמת 2 הורשעה ב- 6 אישומים (אישומים 1-3, 5,7-8,13) בביצוע עבירות של סיוע לניסיון קבלת דבר במרמה עבירה; התחזות לעובד ציבור (5 עבירות); סיוע לקבלת דבר במרמה (4 עבירות); וסיוע לניסיון לקבלת דבר בתחבולה.

נאשם 3, אחיינה של הנאשמת 2, נדון, בשלב מוקדם יותר של ההליך, במסגרת הסדר טיעון, בשני אישומים, בביצוע עבירות מרמה תוך התחזות לעובד ציבור. נאשם 1 הוא יזם העבירות, בעוד נאשמים 2 ו- 3 סייעו בידו על ידי כך שביצעו עבירות התחזות כאמור, בהתאם להנחייתו.

2. כפי הנטען בכתב האישום המתוקן, המדובר בפרשה רחבת היקף, שנמשכה על פני תקופה ממושכת, החל משנת 2013 (אישום 9) ועד מעצרו, בשנת 2017. במהלכה, הונה הנאשם ורימה קורבנות תמימים, לקוחות ומכרים, וזאת בסיוע הנאשמים האחרים ושידולה של רעייתו לבצע עבירות התחזות. שיטת ביצוע ההונאה הייתה דומה, הנאשם נהג בעצמו או באמצעות נאשמים 2 או 3, לפנות לקרבנות עמם הייתה לו היכרות מוקדמת, להתייצג כנציגי משטרת ישראל ולטעון בפניהם בכזב, כי מתנהלת בעניינם חקירה פלילית בגינה דרושים לחקירה.

הבסיס לסיפור התלונה הכוזבת היה לרוב נקודת חולשה או משבר אישי שזיהה אצל קרבנותיו. הנאשם עשה שימוש בפרטי מידע אותנטיים מחייהם של המתלוננים, אותם אסף מבעוד מועד וכפעולת הכנה. עיקר פעילותו של הנאשם התמצה בבידוי תיקים פליליים למתלוננים מתוך מטרה שאלו ישכרו את שירותיו כעורך דין, ובעבור טיפול זה יגבה מהם שכר טרחה. בד בבד למתואר, ביצע פעולות, שיבטיחו, כי אלה יפנו לעזרתו וישכרו שירותיו כעורך דין בהקשר לתיקים המדומים. לעיתים, אף לחץ על המתלוננים או התפאר בפניהם בקשריו ההדוקים עם גורמי המשטרה וטען בפניהם, כי כחלק מייצוגם – יחקר במקומם.

בהמשך, טען בכזב, כי הצליח להביא לסגירת התיקים ובעבור הטיפול בתיק גבה מהם, או ניסה לגבות, שכר טרחה. סכומי הכסף שקיבלו הנאשמים במרמה מהמתלוננים עמד כל כ- 326,535 ₪. כמו כן, ניסו הנאשמים לקבל במרמה סכומי כסף נוספים. הנאשמים הסבו לקורבנותיהם עוגמת נפש רבה ונזק לשמם הטוב, כאשר את חלקם הונו במשך שבועות ואף חודשים רבים, כשכל העת חיו אלו תחת עננה כבדה ובתוך חשש כבד, כי מתנהלת בעניינם חקירה פלילית.

3. המאשימה ייחסה לנאשם בחלק מהאישומים, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ובין היתר, ניצול מעמדו כעורך דין, ניצול קשרי חברות ואמון שנתנו בו המתלוננים, שידול הנאשמים האחרים, רעייתו ובן משפחה, לביצוע עבירות פליליות, זיוף מסמכים רשמיים מאת משטרת ישראל, בידוי חקירה פלילית כלפי אנשים חפים מפשע, תחכום ואדישות לנזק שנגרם למתלוננים במישורי חייהם השונים.

תמצית עובדות כתב האישום המתוקן

4. קורבן האישום הראשון הוא מר הרולד, חברם של הנאשמים. בחודש מרץ 2017, במהלך שיחה שניהל עם הנאשם, לאחר תפילה משותפת בבית כנסת, סיפר לו האחרון, כי חקירה פלילית יכולה להיפתח במפתיע כנגד כל אדם ולשנות את חייו, וכי במקרה כזה על האדם צריך לדעת כיצד להתנהל כדי להוכיח את חפותו. שבועיים לאחר מכן, שידל הנאשם את נאשם 3 בעבור תמורה של 200 ₪, וזה, בהנחיית הנאשם, התקשר אל המתלונן, התייצג כחוקר ממשטרת פ"ת וביקש ממנו

להתייצב באותו היום לחקירה. בסמוך לאחר מכן, יצר המתלונן קשר עם הנאשם וסיפר לו על אודות שיחת הטלפון. הנאשם הציע לסייע, סיפר לו בכזב שמכיר אנשים בתחנה וידאג לדחיית מועד החקירה. לאחר מכן, נפגש עם המתלונן סיפר לו שערך בירור עבורו וכי מדובר בחשד לביצוע עבירות מין, וכן הציג לפניו מצג שווא לפיו יכול להיחקר במקומו ולחסוך לו את מעמד החקירה, ולפעול לסגירת התיק. עבור הטיפול בתיק דרש שכר טרחה בסך של 8,000 דולר, והמתלונן שילם לו חלק מהסכום. בהמשך, לאחר שהתעורר חשדו של המתלונן, פנה לעו"ד נוסף שיערוך בירור מסודר וזה הודיע לו שלא תלויה כל חקירה פלילית בעניינו. המתלונן ניגש להתלונן כנגד הנאשם במשטרה, והונחה לבקש מהנאשם אסמכתא כתובה על סגירת התיק. לאחר מספר ימים, מסר הנאשם למתלונן מסמך הנחזה להיות הודעה על סגירת תיק חתומה ע"י חוקר בתחנת פ"ת, ודרש ממנו לשלם את יתרת התשלום עבור הטיפול המשפטי שסיפק לו. במעשיו אלו קיבל הנאשם במרמה בנסיבות מחמירות \$2000. עוד הורשע בשידול להתחזות לעובד ציבור של נאשם

באישום השני, מפורטות עבירות שביצעו הנאשמים כלפי חברם מר נמט, ביניהם שררה היכרות רבת שנים. בחודש ספטמבר 2016, נפגשו מר נמט והנאשם באקראי בבניין המשרדים בו עבדו, וזה נועץ בו בעניין משפטי. ביום 27.9.2016, התקשרה נאשמת 2, לבקשת הנאשם, למר נמט, הציגה עצמה בכזב כחוקרת משטרה וזימנה אותו לחקירה. מיד לאחר מכן, פנה האחרון לנאשם, וסיפר לו על אודות שיחת הטלפון וזה הציע לו שירותיו תוך שטען בפניו טענות כוזבות, ובין היתר כי מדובר בחקירה המתנהלת ביחידה העוסקת בפשעים חמורים. מר נמט ייפה כוחו של הנאשם לפעול בשמו בכל הנוגע לטיפול בהליך סגירת התיק. הנאשם המשיך למסור למר נמט פרטים כוזבים אודות טיפול לכאורי בתיק ועדכן אותו כי יודיע לו בשלב מאוחר יותר מהו שכר הטרחה שנדרש לשלם לו עבור הטיפול בתיק. מלאחר שמר נמט החל לחשוד במהימנות דבריו של הנאשם, ערך בירור עצמאי, גילה כי לא מתנהלת חקירה בעניינו וניתק הקשר עם הנאשם. באישום זה הורשע הנאשם בניסיון לקבלת דבר במרמה ושידול להתחזות, והנאשמת 2 בסיוע לניסיון לקבלת דבר במרמה והתחזות לעובדת ציבור.

בדרך פעולה דומה נקטו נאשמים 1 ו-2 גם באישומים 3, 5, 7, 8:

קורבן האישום השלישי היה לקוח של הנאשם, אותו ייצג במהלך שנת 2016 בהליך אזרחי, עקב התקף לב בו לקה, כשבמהלך ייצוגו נחשף לכשלים בהתנהלותו בנוגע לתרופות. ביום 19.12.2016 התקשרה נאשמת 2 למתלונן וזימנה אותו לחקירה, בכזב. הנאשם פגש במתלונן ורעייתו, הציע לייצגו ואף להיחקר במקומו, בתמורה לשכר טרחה בסך 8,000 ₪. הנאשם קיבל מהמתלונן שתי המחאות ע"ס 4,000 ₪, אחת פדה באופן מידי וההמחאה השנייה בוטלה על ידי המתלונן לאחר שגילה דבר המרמה. באישום זה הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ושידול להתחזות כעובד ציבור; נאשמת 2 הורשעה בסיוע לקבלת דבר במרמה ובהתחזות כעובד ציבור.

באישום הרביעי פעלו הנאשמים מול הגברת בלס, שניהלה קשר מקצועי עם הנאשם. הקשר עם המתלוננת לא הבשיל כדי ייצוגה בסגירת התיק הכוזב והסתכם בשיחת טלפון של נאשמת 2 לגב' בלס, במהלכה זימנה אותה הנאשמת לחקירה בניסיון להשיג ממנה סכום כסף בתחבולה. הנאשם הורשע בעבירה של ניסיון לקבלת דבר בתחבולה ושידול לעבירה של התחזות לעובד ציבור, נאשמת 2 הורשעה בסיוע לניסיונו של נאשם 1 ובהתחזות כעובד ציבור.

באישום החמישי מיוחס לנאשם 1 בלבד, ומתאר קשר מקצועי שנרקם בשנת 2013 בינו לבין המתלוננים, הזוג שוסטק, בעת שייצג את בתם ובעלה בהליך פלילי שהתנהל נגדם. ביום 13.10.2014 התקשרה למר שוסטק, בהמשך לבקשת הנאשם, אישה שזהותה אינה ידועה, התחזתה בכזב לנציגת יחידת להב של משטרת ישראל וזימנה אותו לחקירה. מר שוסטק פנה לעזרתו של הנאשם, שטען בפניו טענות כוזבות

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

באשר לחקירה הפלילית המדומה, ובין היתר שחשוב למנוע את החקירה שלא תשפיע לרעה על מצבו הבריאותי והאישי. הנאשם הציע לטפל בסגירת התיק בעבור \$10,000, והמתלונן שילם לו את הסכום המבוקש. ביום 23.10.2014 הודיע הנאשם למתלוננים בכזב, כי התיק נסגר. הנאשם הורשע בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לרבות בדיית חקירה פלילית נגד אדם חף מפשע תוך מודעות למצבו הבריאותי.

האישום השישי מיוחס אף הוא לנאשם בלבד, ומתאר מעשה רמייה כלפי מתלוננת, סטודנטית באוניברסיטה בה שימש כמרצה. המתלוננת וחברתה שכרו שירותיו של הנאשם לשם סיוע בשחרורו של עבריין מין שהאמינו בחפותו. הנאשם טען בפני המתלוננת, בכזב, כי שתי מתלוננות נוספות מעוניינות להגיש תלונה כנגד עבריין המין וביכולתו לסגור את התיק החדש בתמורה ל- 20,000 ₪. בחלוף מספר ימים טען לפניו, בכזב, כי הצליח לסגור את התיק שבדה וביקש תשלום עבור מעשיו. המתלוננות הטילו ספק באמיתות דבריו ולא שילמו לו כדרישתו. הנאשם הורשע בעבירה של ניסיון לקבלת דבר בתחבולה.

באישום השביעי פעלו הנאשמים מול מר יעקובוביץ, אותו ייצג נאשם 1 בשנת 2015 בטיפול בתלונות הדדיות שהוגשו על רקע סכסוך עסקי עם שותפו. הנאשם היה מודע להשפעה הקשה של ההליכים על המתלונן ולכך שחולה במחלה קשה, סרטן מסוג לוקמיה. לימים, לאחר שהתיק המקורי נגדו נסגר, פנה אליו הנאשם וכתב לו, בכזב, שייתכן ששותפו מנסה להחיות את הסכסוך ולהתלונן נגדו שוב. ביום 12.1.2016 התקשרה נאשמת 2 למתלונן, לבקשת הנאשם, הציגה עצמה כנציגת משטרת יבנה וזימנה אותו לחקירה. המתלונן פנה אל הנאשם, שמסר לו בכחש, כי ידאג לסגירת התיק והמתלונן שילם לו בתמורה לטיפול בתיק 10,000 ₪. לאחר שהודיע לו הנאשם על סגירת התיק, ביקש המתלונן לקבל אסמכתא רשמית. לצורך ביסוס מצג השווא פנה הנאשם למפקד יחידת ההונאה מחוז מרכז, בכתב, מטעמו, לכאורה, של המתלונן. הקצין השיב לנאשם בכתב, על גבי מכתבו, כי לא נמצא שהמתלונן זומן לחקירה. הנאשם לא הסתפק בכך וזייף את תגובת קצין המשטרה, כך שייכתב בה שהמתלונן זומן לחקירה אך התיק נסגר.

בנסיבות אלה הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לרבות ניצול הקשר המקצועי והאמון שנתן בו המתלונן בשעה שידע כי הוא מתמודד עם מחלת הסרטן ושרוי במשבר אמון עקב הסכסוך עם שותפו ותוך אדישות לנזק האדיר שנגרם לחייו האישיים של המתלונן, זיוף בנסיבות מחמירות ושידול להתחזות כעובד ציבור. נאשמת 2 הורשעה בעבירת סיוע למעשה המרמה ובהתחזות כעובדת ציבור.

באישום השמיני ביצעו הנאשמים את מעשי המרמה כלפי המתלוננים, מר וגברת טובין, אותו ייצג הנאשם בחודש פברואר 2017, בהליך משפטי שנפתח כנגד מר טובין בגין הברחת מכשירי טלפון מחו"ל ללא תשלום מכס. עבור הייצוג גבה הנאשם שכר טרחה בסך 40,000 ₪. המתלוננים הפקידו בידי הנאשם סכום שך 250,000 ₪, בהמשך לעצתו, כדי למנוע עיקולם. במהלך חודש מרץ 2017 התקשרה נאשמת 2 אל גב' טובין תוך שהתחזתה להיות נציגת ימ"ר מרכז וזימנה אותה לחקירה. מיד לאחר מכן התקשרה גם למר טובין בנסיבות זהות, הכל לבקשת הנאשם וביודעה כי נמסר מידע כוזב. מר טובין פנה לעזרת הנאשם אשר מסר לו בכזב כי הביא לסגירת התיק ונטל מתוך כספי הפקדון סך של 39,000 ₪ במרמה, עבור הייצוג בהליך הכוזב. באישום זה הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ושידול נאשמת 2 להתחזות כעובד ציבור; נאשמת 2 הורשעה בסיוע לקבלת דבר במרמה ובהתחזות כעובד ציבור.

האישום התשיעי מיוחס לנאשם בלבד ומתאר ניסיונו לקבל ממר בר-חיים, לקוח של שותפתו למשרד עורכי הדין, סכום של 5,000 ₪ בתחבולה. הנאשם יצר קשר עם מר בר-חיים, התחזה בכזב לנציג משטרה וזימנו בחקירה בעוד לא מתנהלת חקירה בעניינו. הנאשם נטל הטיפול בתיק הכוזב לידי, מסר למתלונן כי הביא לסגירת התיק ודרש ממנו 5,000 ₪ עבור עבודתו. המתלונן דרש אסמכתא לסגירת

התיק ומשלא קיבל – לא שילם את שכר הטרחה שהתבקש. הנאשם הורשע בניסיון לקבלת דבר בתחבולה.

המתלוננת באישום העשירי היא בעלים של חברה העוסקת בהשמת מטפלים זרים בטיפול בקשישים. הנאשם, החל משנת 2008, סיפק שירותים משפטיים לחברה שבבעלותה ועבור הטיפול המשפטי השוטף שילמה המתלוננת שכר טרחה חודשי קבוע. במהלך תקופת ההתקשרות בין הנאשם למתלוננת, ועד למעצרו, במספר הזדמנויות שונות הקים הנאשם מצג שווא, לפיו המתלוננת עצמה ואחרים בחברה דרושים לחקירה בחשדות שונים, ואף שידל אחרת להתחזות כנציג משטרת ישראל ולזמנם לחקירות שונות. הנאשם הנחה את המתלוננת ועובדיה לא להתייב לחקירות שתואמו עמם תוך הצגת מצג שווא, כי יתייצב במקומם ויפעל לסגירת התיק. במהלך כל התקופה שילמה המתלוננת לנאשם סך של 80,100 ₪ בעבור הטיפול בתלונות הכוזבות, מעבר לשכר הטרחה השוטף. הנאשם הורשע בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) ושידול להתחזות כעובד ציבור (ריבוי עבירות).

ואם לא די בכך, באישום ה-11, מיוחס לנאשם מעשה הונאה רחב היקף ומתוחכם כנגד לקוחו:

המתלונן באישום זה היה חברו של הנאשם ובהמשך, בחודש מרץ 2016, ייצגו הנאשם בחקירה שהתנהלה מולו בנוגע לחברה בה עבד בעבר ופעילותה בצרפת. המתלונן שילם לנאשם עבור הייצוג בהליך זה שכר טרחה בסך 65,000 ₪. במהלך החודשים שלאחר מכן, בשלוש הזדמנויות שונות, יצר הנאשם, באמצעות נאשמים 2 ו-3, בפני המתלונן מצג שווא, כי נדרש לשלוש חקירות נוספות. מר שמואלי פנה לעזרתו, וזה התחייב בפניו, כי יפעל בשמו לסגירת התיקים. על בסיס מצג השווא העביר לו המתלונן, לבקשתו, סכום של 70,000 ₪ עבור התיק הבדוי הראשון, סך של 38,450 ₪ עבור הטיפול בתיק הבדוי השני וסכום דומה, של 37,680 ₪ בעבור התיק השלישי. עוד שילם המתלונן לנאשם סך של 10,000 ₪ על בסיס מצג שווא שהציג הנאשם, כי טס לצרפת, שירות שמעולם עשה עבורו, לצורך טיפול בהליך המשפטי הנוגע לחברה הצרפתית בה עבד. כתוצאה מריבוי החקירות, חש המתלונן לחץ נפשי כבד. הנאשם הורשע בביצוע מרמה בנסיבות מחמירות, ובין היתר, מעשי מרמה ממושכים, הצגת מצג שווא כי מתקיימות בעניינו של המתלונן מספר רב של חקירות פליליות, תחכום תוך אדישות לחיי האישיים של המתלונן ונטילה במרמה של 156,130 ₪. נאשמת 2 הורשעה בעבירה של סיוע לקבלת דבר במרמה.

5. ההליכים המקדמיים בתיק, לרבות הליכי הגישור, שהתנהלו לפני כב' השופט קרשן, נמשכו זמן רב, וזאת מתוך רצון משותף להגיע להסכמות ולייתר שמיעת העדים. לאחר שהליך הגישור לא נשא פרי, נקבע תיק הוכחות לשמיעה לפניי. להשלמת התמונה יצוין, כי נאשם 3 נדון ביום 18.7.18, על יסוד המלצת התסקיר והסכמות הצדדים, לצו של"צ בהיקף של 300 שעות וזאת ללא הרשעתו בד"ן. (ראו פס"ד כב' השופט קרשן מיום 18.7.18).

6. במועד תזכורת שנקבע לפניי לתאריך 8.12.19, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, על פיו הודו הנאשמים בכתב אישום מתוקן והורשעו.

במסגרת הסדר הטיעון לא הושגה הסכמה עונשית, אולם הוסכם כי בכפוף לתשלום פיצוי בגובה הנזק, המאשימה תעתור בעניין הנאשם, למתחם ענישה ראוי שנע של 30-50 חודשי מאסר, ולמיקומו בשליש התחתון בכפוף לאמור בתסקיר. בעניינה של נאשמת 2 הצהירה המאשימה שלא תעתור לעונש של מאסר ממש. עוד הוסכם שההגנה אינה מוגבלת בטיעוניה. הנאשמת הופנתה לחוות דעת ממונה על עבודות השירות. בהמשך, ביקש ב"כ הנאשמים להפנותם לשירות המבחן.

תסקירי שירות המבחן

7. אשר לנאשם, המדובר בגבר בן 47, נשוי לנאשמת 2 ולהם ארבעה ילדים והם מנהלים אורח חיים דתי. תפקודו בכל מסגרות חיו היה חיובי ותקין. תקופת ילדותו והתבגרותו אף היא מתוארת ללא דופי. מדובר במי שהשלים שירות צבאי קרבי מלא, לאחריו המשיך בשירות בגופי ביטחון, התגייס למשרד הביטחון עד אשר נפצע במהלך פעילות מבצעית. פציעתו קטעה את מסלול השירות, הוא נזקק לתקופת שיקום ממושכת לאחריה לא חזר לתפקיד מבצעי והמשיך בתפקיד מנהלי. בהמשך, התגייס למשטרה ושירת שם משך כשש שנים, השלים לימודי משפטים והחל לעסוק בעריכת דין במשרד פרטי שהקים. לנאשם תואר ראשון נוסף במדעי המדינה מתקופת עבודתו במשרד הביטחון. בשנתיים האחרונות, מנהל עסק בבעלותו למתן שירותי הפצה וניקיון.

הנאשם נעדר עבר פלילי, ולהסתבכותו בפרשה זו השלכות רבות והרסניות עליו ועל משפחתו. הנאשם תיאר את הקשר עם נאשמת 2 כקשר קרוב ומבוסס על תמיכה וכבוד הדדי, וכי בעקבות ההליך, הקשר עבר טלטלה משמעותית ומתמודד עם תחושות כעס והאשמה מצדה. הנאשם נטל אחריות, ניכר שחש צער, בושה ואשמה בגין מעשיו והפגיעה בקרבנות ובבני משפחתו. עוד בלט חששו של הנאשם מפני גזר הדין, מפני המחירים שישלם הוא ובני משפחתו, בייחוד בלט החשש מפני ריצוי עונש מאסר.

הנאשם הופנה לתסקירי מעצר בהליך זה. במסגרתם התרשם שירות המבחן מנאשם מניפולטיבי, בעל דפוסי מרמתיים ונטייה לטשטוש והסתרה. דפוסי מניפולטיביים אלו השפיעו גם על התנהלותו בעבודה. עוד התרשמו שממוקד בהשגת הישגים והפגנת הצלחה כלכלית להוכחת יכולותיו לסביבה, אינו מודע לדפוסי אלה ולגורמי הסיכון בהם, וכי דפוסי אלה העמיקו עד שאפשרו לו לפעול להשגת מטרותיו ושימור מעמדו, בכל מחיר. על רקע זה, נמנעו מהמלצה לשלבו במעגל העבודה וסברו כי קיים ממנו סיכון להתנהלות פורצת גבולות בעתיד.

התרשמות שירות המבחן היא, כי הנאשם ממוקד במחירים אישיים שמשלם ואינו מפגין מודעות ורגישות לפגיעה במתלוננים. הנאשם התקשה להרחיב אודות הרקע למעשים ולהכיר בפסול התנהגותו, וייחס המעשים למצוקה ומצב נפשי ירוד בו היה שרוי באותה העת, אותו התקשה להסביר.

בכל הנוגע לאפיק שיקומי – הנאשם אמנם הביע נכונות מילולית ראשונית להשתלב בטיפול, אולם בפועל התקשה בעריכת התבוננות עצמית ביקורתית ונראה היה כי מונע ממניעים חיצוניים ותועלתניים. לדבריו, לאחר המעצר פנה לטיפול פרטי אך הפסיקו מיזמתו. שירות המבחן העריך שהעמדות הקורבניות בהן מחזיק אינן מאפשרות לערוך התבוננות עם מעמיקה עם דפוסי והתנהלותו המרמטית במשך שנים רבות.

8. לסיכום עמד שירות המבחן על הפער בין יכולות הנאשם וכישוריו לבין התנהלותו בתיק זה, תכנון המעשים, הפגיעה הקשה בקרבנותיו תוך ניצול תפקידו ומעמדו. מאחר שההתרשמות היא ממוטיבציה חיצונית בלבד וחוסר פניות לטיפול בבעיותיו, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית. עוד סבורים, שקיימת חשיבות בהטלת ענישה מוחשית וקונקרטיית תוך התחשבות בהשלכות הנרחבות שיש להליך על הנאשם וחיי משפחתו.

9. בעניינה של נאשמת 2 מפרט התסקיר בהרחבה נסיבות חייה, ומעלה כי מדובר במי שמנהלת חיים נורמטיביים, אם לארבעה ילדים, הצעירה כבת 8 והבכור בן 23. עובדת מזה שנים רבות בחברה משפחתית לייצוא יהלומים, בתפקיד ניהולי. כמו כן בעלת עסק עצמאי לייצור תכשיטים ובהמשך פתחה חנות בגדים אשר לאחרונה נאלצה להיסגר, בהשפעת קשיים שהביא משבר הקורונה. הנאשמת תיארה ריחוק מאחיותיה, טלטלה במערכת היחסים עם הנאשם, בידוד חברתי ונידוי מהם סובלים כל בני המשפחה, לצד פגיעה חמורה בילדים.

הנאשמת מחזיקה בנטייה לצמצום מידת אחריותה ולהשלכת האחריות למעשים על בן זוגה. לדבריה, חשה דאגה לבן זוגה שהיה נתון תחת עומסי עבודה רבים, עשתה כפי יכולתה לסייע לו ולהקל עליו בעבודתו, מבלי שהבינה שמדובר בתיקים בדויים. הנאשמת הצרה על המעשים ושיתפה בתחושות אשמה ובושה, אך ניכר כי ממוקדת במחירים שמשלמת. התרשמות שירות המבחן, כי נמצאת בהליך גילוי תובנות ראשוניות בנוגע לחומרת המעשים. עוד סבורים, כי ההליך המשפטי מהווה גורם הרתעתי עבורה, שכן הוא בעל השלכות משמעותיות על חייה ועל משפחתה.

חרף המלצת שירות המבחן לשלבה בקבוצה טיפולית, הביעה קושי להשתלב בהליך שכזה נוכח עומס בחייה, שעיקרו הטיפול בילדים ופרנסת הבית. לפיכך, לא נמצא פתח להתערבות טיפולית בעניינה. לסיכום סבור שירות המבחן, כי ניתן לסיים ההליך המשפטי בהטלת ענישה מוחשית של ביצוע שעות לתועלת הציבור בהיקף של 350 שעות, לצד ענישה צופה פני עתיד. באשר לשאלת ההרשעה – בתסקיר עלה חששה של הנאשמת מפני פגיעה בעיסוקה, שכן עובדת בבורסה ליהלומים, אולם זו לא הציגה מסמכים התומכים בפגיעה הנטענת ועל כן לא בא שירות המבחן בהמלצה לביטול הרשעה.

טיעוני הצדדים לעונש

10. ביום 15.11.20 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. בפתח הדיון העידו שניים מהמתלוננים, מר טובין ומר הרולד. עוד העידו מטעם הנאשמים, אחות הנאשם ומכריו אשר הרחיבו נסיבות היכרותם עימם, והעלו נקודות רבות לזכותם. בהמשך, טענו באי כח הצדדים לעונש, כשבסופו של דיון, על מנת לאפשר לנאשמים לומר דבריהם בפתיחות, מצאתי לשומעם בדלתיים סגורות.

עדויות המתלוננים

11. ראשון להעיד היה מר אברהם טובין, המתלונן באישום השמיני (הוגש תצהיר קרבן ת/1). העד סיפר על נסיבות היכרותו את הנאשם שייצג אותו בהליך פלילי קודם, על האמון שרכש לו ועל הפגיעה הקשה, שחש לאחר שהבין שהנאשם "תפר" לו תיק:

"הוא גרם לי להיראות בתור ארגון פשע, סיפר לכולם שאני עבריין צמרת. את החבר שלי, חבר טוב שעבד איתי, הפסיק לעבוד איתי. אשתי בהריון מתקדם בסיכון, נפגעה מאד..אף אחד לא האמין לי, כל האמון בי בסביבה ובמשפחה, בחברים הקרובים, הכל קרס..לכם זה נראה בדקה וחצי מה שאני אומר אבל ההתעללות נמשכה תקופה ארוכה עד שהסיפור שלו התפוצץ" (פרו', עמ' 26).

לשאלות הסנגור אישר, כי הגיש כנגד הנאשם תביעה אזרחית על סך 407,000 ₪.

12. שני להעיד היה מר אבי הרולד, המתלונן באישום הראשון (הוגשו בעניינו הצהרה ומכתב מאת פסיכולוגית המטפלת בו, ת/2). העד תיאר, תוך שהוא נתון בסערת רגשות, את המחירים הקשים שמשלם בעקבות מעשי הנאשם, מדובר "בהתעללות נמשכת שלוש וחצי שנים. מבחינתי כמעט ולא עובר יום שהנושא לא צף אצלי" (פרו', עמ' 27). העד הוסיף ש"לאורך כל הדרך מרגע שהתחיל את הדבר הזה, לאורך כל הדרך יכול היה לעצור את זה. הוא ראה את המצב שלי שנטען שיש תלונה נגדי על עבירת מין חמורה יכול היה לעצור את זה. עד היום לא התנצל. יש שמועות שינקום בכל מי שהפיל אותו, זה תחושה של לחיות בפחד" (שם). עוד תיאר מצב נפשי ירוד ביותר, עד כדי תסמינים ומחשבות חרדתיות, טורדניות ומדאיגות ביותר (הדברים מתוארים בהרחבה בת/2).

העד אישר, במענה לשאלות הסניגור, שהגיש תביעה אזרחית כנגד הנאשמים (הנאשמת בהמשך נמחקה מהתביעה) ע"ס 1.2 מיליון ₪, כשבסופו של הליך נפסקו לטובתו 70,000 ₪, ששולמו לו. עוד אישר כי אכן חלף זמן קצר עד שגילה את המרמה אך נגרם לו נזק בלתי הפיך.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

13. המאשימה, באמצעות ב"כ עו"ד תור זאבי, עמדה על חומרת מעשי הנאשמים, ריבוי המקרים, משך הזמן בו פעל הנאשם במרמה תוך ניצול מעמדו כעורך דין והאמון הרב שנתנו בו קרבנותיו. לשיטתה אין מדובר במי שמעד אלא בעבריין מרמה שיטתי ומתוחכם. עוד מפנה לכך שהנאשם ניצל מידע שהגיע לידיהו על רקע הכרות אישית או מקצועית עם המתלוננים כדי לטוות מסכת מעשי מרמה מתוחכמת ורחבת היקף לשם בצע כסף. המאשימה מבקשת לייחס משנה חומרה לריבוי העבירות, לכך שבוצעו על ידי הנאשם בדפוס חוזר, תוך תחכום ושיטתיות וניצול אחרים שסייעו בידו, ושידולם להתחזות לנציגי משטרה. כך, לדבריה, לא רק חטא, אם כי החטיא אחרים. עוד הדגישה, כי מעשי הנאשמים פגעו פגיעה משמעותית בערכים המוגנים של זכותו של אדם לרכוש, פגיעה בקדושת מקצוע עריכת הדין, וערכים של אמון אישי ומקצועי. המאשימה הביעה צער על כך שהנאשמים לא השכילו, במשך שנות ניהול התיק, להסתייע בגורמי הטיפול ולהשתלב בהליך שיקומי שיכול והיה בו כדי להיטיב מצבם.

אשר למתחם הענישה, המאשימה ביקשה לראות באירועים כמסכת עבריינית נמשכת ולקבוע מתחם אחד כולל הנע בין 30 ל-50 חודשי מאסר. המאשימה הבהירה, כי הטעם המרכזי להסדר הטיעון היה חשיבות השבה מלאה של הכספים שגזל הנאשם מקרבנותיו, וסבורה שיש ליתן לטעם זה משקל נכבד בקביעת מתחם העונש ומיקום הנאשם בתוכו. המאשימה סבורה שהתסקיר שהתקבל אינו חיובי ומציג נטילת אחריות שאינה מלאה תוך נקיטה בעמדה קרבנית. על כן, עתרה להטיל על הנאשם 36 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים.

באשר לעניינה של נאשמת 2, המעורבת בששה אישומים, סבורה שיש ליתן משקל למעמדה כמשודלת על כן, עתרה למתחם הנע בין שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל. לנוכח נסיבותיה, ביקשה להטיל עליה מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה. המאשימה התנגדה לביטול הרשעתה תוך שהפנתה להיעדר המלצה של שירות המבחן, לחומרת העבירות וטיבן. עוד סבורה כי מעורבותה בתיק זה אינה מאפשרת לה לחזור ולעסוק בתחום היהלומים המחייב טוהר מידות וניקיון כפיים.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

14. ב"כ הנאשמים, עו"ד קבלר, עשה בטיעונו ככל שניתן למען מרשיו. עו"ד קבלר הציג באריכות את נסיבותיהם החיוביות של הנאשמים, ותרומתו של הנאשם לחברה. עוד הגיש אסופת מסמכים (נ/1) הכוללת סקירה מקיפה על נסיבות הנאשם, עבודתו במשרד הביטחון, פציעתו במסגרת תפקידו ומכתבי הוקרה רבים מחברים, לקוחות ופקודים, חלקם אף העידו כעדי אופי מטעמו. עוד הוגשו מסמכים המלמדים, כי הנאשמת 2 משמשת חברה בבורסת היהלומים במשך שנים רבות והפגיעה הקשה בה ככל שתורשע. חלק אחר מטיעונו הוקדש למחירים הקשים שמשלמים הנאשמים ומשפחתם על הסתבכותם, לרבות במישור הכלכלי, עסקים שבבעלותם כשלו ונסגרו, חובות עמם מתמודדים ותביעות אזרחיות שהגישו חלק מהמתלוננים (נ/1, נספח ה'). באשר למעשים עצמם, הטעים, כי סכום המרמה אינו גבוה בהשוואה לתיקים אחרים, וכי בחלק מהאישומים מדובר בניסיון מרמה בלבד. באשר לתסקירים, סבור שהסיכונים עליהם הצביע ביחס לנאשם לא התממשו, וכי הנאשם למד את לקחו. באשר לנאשמת 2, נטען כי זו המציאה לשירות המבחן מסמכים רבים המלמדים על הסיכון בהרשעתה, ולא ברור מדוע לא הייתה התייחסות אליהם. עוד הודגש פיצוי כלל המתלוננים בגובה נזקם.

ב"כ הנאשמים הגיש אסופת פסיקה (נ/3), לרבות במקרים חמורים יותר ועותר למאסר בדרך של עבודות שירות. עוד ביקש להתחשב בתקופת שהייתו במעצר ובתנאים מגבילים, החלטתו להשעות עצמו מחברות בלשכת עורכי הדין ונטילת האחריות המלאה על מעשיו. אשר לנאשמת 2, עתר לביטול הרשעתה, הפנה לסיום ההליך בעניין נאשם 3 ללא הרשעתו, הנזק שייגרם לעיסוקה וההשלכות הקשות של מעורבותה בתיק זה על חייה.

15. עוד העידו מטעמם של הנאשמים, עדי האופי הבאים:

מר יואל צור, חבר ילדות של הנאשמת, מכר משפחה ותיק. העד סיפר על אירוע אישי-משפחתי שעבר, במהלכו הנאשם שימש לו אוזן קשבת ומרגיעה, תיארו כאיש אמין ונאמן, המחנך את ילדיו לערכי חברות ומצוינות. סיפר, כי הקהילה החרימה את הנאשם ומשפחתו בעקבות האירועים עד כי שקלו להעתיק מקום מגורים;

מר טל פרחי, עו"ד. הנאשם עבד במשרדו בראשית דרכו המקצועית. בימים אלה, מייצג את הנאשם בהליכים האזרחיים שהגישו מספר מתלוננים כנגדו. מדובר בחמש תביעות, במסגרתם נתבעו סכומי עתק של מאות אלפי שקלים, חסרי פרופורציה לסכומי המרמה. התרשמותו, כי הנאשם מודע לטעות שעשה, מצר עליה צער רב ומכה על חטא. עוד הדגיש כי הנאשם היה נכון לפצות את נפגעי העבירה "בא ואמר לי בצורה ברורה, תעשה הכל כדי לנסות לפצות, לא הייתה התניה באף אחת מהפניות שלי, לא הייתה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

התניה של פיצוי כנגד ויתור על התלונה, הייתה הפרדה אבל היה ניסיון לפצות במובן הכלכלי. בטח ובטח להחזיר את הסכומים ולתת גם מעבר" (עמ' 32, ש' 28-30);

אחות הנאשם, גב' עינת ברכה, סיפרה בהרחבה על נסיבות חייהם בבית משפחתם, וכי חונכו לערכים טובים של תרומה ונתינה לאחר, עזרה לזולת וריבוי מעשי התנדבות בעמותות שונות. העדה דיברה בשבחיו של אחיה, הפנתה לקורות חייו המרשימים ומעוררי הערכה, תיארה אותו כבעל "לב מלא חמלה" ואת הסתבכותו כמקרה של "שחיקה במערכת הערכים" שנבעה מרצונו להציג הישגים חומריים. עוד שיתפה במצבו הפגיע לאחר מעצרו והקשיים עמם מתמודדת המשפחה כולה, ביקשה לאפשר לו לשקם את חייו והביעה חשש רב מפני ענישה מחמירה;

עדותו של מר יוסי דרדיגר, חברו של הנאשם, הייתה מרשימה במיוחד. העד סיפר על היכרותו עם הנאשם, עת היה נער בין נערים "שובבים" והנאשם קצין משטרה, מפקד משמר אזרחי בשכונה בה גר. הנאשם הקים מיזמתו סיירת שכונתה "סיירת עמיקם" וסייע לנערים בשכונה, לקח אותם תחת חסותו והיווה עבורם השראה, כתף תומכת ויד מכוונת. עוד סיפר, כי הנאשם היה האדם היחיד שהאמין בו והתווה את דרכו, בזכותו התגייס לצבא, שירת כקצין, המשיך ללימודי משפטים וכיום משמש בתפקידים בכירים.

16. דברי הנאשמים נשמעו בדלתיים סגורות, על כן אביאם בתמצית. הנאשמים מסרו דבריהם בכנות ובהתרגשות, והביעו חרטה וצער רב על הסתבכותם. הנאשמים סיפרו בהרחבה על מחירים אישיים כבדים ביותר שמשלמים, טראומת מעצרו של הנאשם, והחשש הרב שייגזר עליו עונש מאסר. עוד סיפר הנאשם, כי עומל יום וליל בעבודה קשה להשבת הכספים למתלוננים ופרנסת המשפחה.

דיון והכרעה

17. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

18. הנאשם הורשע בריבוי מעשי מרמה בנסיבות מחמירות, זיוף ושידול להתחזות לעובד ציבור ועבירות נלוות. נאשמת 2, רעייתו, הורשעה בשישה אישומים, בעבירות של סיוע לקבלת דבר במרמה ומעשי התחזות לעובדת ציבור, שוטרות, אותם שודלה לבצע ע"י הנאשם. מלכתחילה לא הייתה מחלוקת בין הצדדים, כי הנאשם הוא הכח המניע מאחורי המעשים, היוזם, המתכנן ומחולל העבירות, ואילו חלקה של הנאשמת, כל שכן, נאשם 3, אחיינה, מצומצם יותר, וכך גם מידת

פגיעתם בערכים המוגנים ומידת אשמתם. במצב דברים זה נכון יהיה לבחון בנפרד עניינם של כל אחד מהנאשמים, ואתחיל, כמתבקש, בעניינו של הנאשם:

19. כתב האישום שלפנינו חריג בנוף עבירות ההונאה המבוצעות ע"י עורכי דין. אין מדובר בעבירות מרמה קלאסיות, שבהם עורך הדין, המטפל כדין בתיק, מועל בתפקידו ונוטל לכיסו את כספי לקוחותיו, ואף אין מדובר במעשים שבוצעו כדי להערים על רשויות המס או עבירות כלכליות אחרות. כך, ברב המקרים שאנו מורגלים בהם, פועל עורך דין במסגרת תיק קיים בו מייצג כבא כח, מורשה או נאמן, במרמה ובהסתרה, כדי לגרוף לכיסו כספי לקוחותיו או להתחמק מתשלום מס. המקרה שלפנינו שונה וייחודי, אין בו תיקים פעילים ואף לא לקוחות מיוצגים שרומז ע"י בא כוחם, אלא תיקים מדומים, פרי מוחו הקודח של הנאשם, שנתפרו, בתפירה ידנית, לכל אחד מהמתלוננים, תוך ניצול ציני של היכרותו אותם, ולשם בצע כסף.

20. דומה, כי קשה להפריז בחומרת המעשים בגינם הורשע הנאשם, אלו שבוצעו בצוותא עם הנאשמים, ואלו שביצע לבדו. המעשים בוצעו במשך תקופה ממושכת תוך ניצול מקומם של מקצועו והאמון המלא שנתנו בו לקוחותיו, מכריו ובני משפחתו. מעשיו פגעו פגיעה קשה, לעיתים הרסנית, במתלוננים, שמם הטוב, פרטיותם, רכושם, שלווה חייהם ושלומם הנפשי והפיזי. התנהלותו המרמיתית פגעה אף בחופש הפעולה ובחופש הבחירה של הקורבנות המרומים. עוד פגעו מעשיו בחומרה בחובותיו המקצועיות כעורך דין, חובת הנאמנות ללקוחותיו, בקדושת המקצוע ובתדמיתו. המדובר במעילה בלתי נסלחת באבני הראשה של מקצוע עריכת הדין, ערכי הנאמנות, היושר וטוהר המידות. עוד נוסף את מעילתו באמון הנאשמים, רעייתו ואחיינה, וניצולם לביצוע מעשים בהנחייתו, ומתוך הסתמכות מלאה על דבריו ורצון לרצותו.

מעשיו של הנאשם חמורים וקשים במספר רב של מישורים:

21. ריבוי המעשים והמתלוננים;

עיון במבט על בכתב האישום המתוקן, הכולל 11 אישומים שונים, מלמד לכאורה על מעשים בעלי מאפיינים דומים: הנאשם בדה תיקים, הציג בעצמו או באמצעות הנאשמים האחרים מצג שווא למתלוננים, וסובבם בכחש, כדי שאלו ישלמו לו עבור ייצוגם בתיקים מדומים אלו, ויעשירו את כיסיו. אלא שאין מדובר בכשל חד פעמי, אף לא במספר מעידות, כי אם בהתנהלות שיטתית שנמשכה על פני שנים, מול מתלוננים מסוגים שונים. כך לדוגמה מר הרולד ומר נמט, המתלוננים באישומים הראשונים, הם מכרי משפחה ותיקים. מתלוננים אחרים (אישומים 3-5, 7-11) הם לקוחות לשעבר, והמתלוננת באישום השישי היא סטודנטית שלמדה אצל הנאשם ופנתה אליו בבקשת סיוע.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מכל אלו ניתן ללמוד, שהנאשם לא בחל ולא ברר את סוגי קורבנותיו: מכר, סטודנטית או לקוח לשעבר, כולם זכו אצלו ליחס שווה של מרמה והטעיה.

משנה חומרה יש לייחס גם לנתונים הבאים:

הנאשם בדה תיקים וחקירות פליליות כנגד קורבנות תמימים על לא עוול בכפם:

בחלק מהמקרים בדה הנאשם בכזב חקירות פליליות למתלוננים תמימים, נטולי כל עבר פלילי, שרגלם מעולם לא דרכה במשטרה. למר הרולד, חברו לקהילה, תפר תיק של עבירות מין, ולחברו, מר נמט, חקירה בימ"ר "המתעסקת בפשעים משמעותיים בלבד" (סעיף 4 לעובדות האישום השני); למר רפיאלוב שפנה אליו בעבר בתיק של תאונת עבודה, בדה בכזב חקירה בתחנת משטרת פתח תקווה, ולגב' בלס (אישום רביעי) חקירה במשרדי ימ"ר מרכז; למר שוסטק, שבעבר טיפל בתיק של בתם, הציג מצג שווא של דרישה להתייצב לחקירה ביחידת להב, לא פחות ולא יותר, תוך שהוא מבהיר לו כי מדובר בסיפור חמור (אישום חמישי, סעי' 2-3), ולמר יעקובוביץ', שבעבר טיפל בעניינו בתלונות הדדיות מול שותפו, המציא תיק פלילי נוסף בתחנת משטרת יבנה, והגדיל עשות, בעניינו של מר שמואלי, המתלונן באישום ה-11, כשבדה, לא חקירה אחת, ולא שתיים, אלא שלוש חקירות נוספות שנפתחו נגדו.

הנאשם אף הפגין יצירתיות ראויה לגנאי, כששבר את לבן של סטודנטיות שפנו אליו, למרצה הנערץ, בבקשה לסייע להם בשחרורו של עבריין מין, ובמקום לעזור, הודיע להן, בכזב, כי כנגד אותו אדם לו מבקשות לסייע, תפתח חקירה נוספת וכי נודע לו מקצין משטרה בכיר, ששתי מתלוננות נוספות מעוניינות להגיש נגדו תלונה, שביכולתו, להעלים (אישום שישי).

הנאשם גילה אטימות לב משועת להשלכות מעשיו על קורבנותיו

זאת ועוד, הנאשם גילה אדישות מקוממת להשלכות מעשיו על קורבנותיו. כך ידע היטב שמר רפאלוב, המתלונן באישום השלישי, לקה בעבר בהתקף לב, הנאשם אף ייצגו בתיק שבו נטען כי ההתקף הוא תאונת עבודה, ניצל כשלים בעבודתו אליהם נחשף במהלך ייצוגו, ותפר עבורו חקירה פלילית. חמור מכך, באישום החמישי, פנה הנאשם למר יעקובוביץ' והחייב בכזב סכסוך ישן עם שותפו, בידעו כי המתלונן חולה במחלה קשה, וההשפעה הקשה שהיה לסכסוך על בריאותו ומצבו הנפשי. הכיזד יכול היה הנאשם, שכל מכריו הגדירוהו כאדם מוסרי ומלא חמלה, לפעול בכחש כנגד קורבנות שמצבם הרפואי המורכב היה ידוע לו, ומתוך ידיעה ברורה, כי מעשיו עלולים לגרום להם לחץ ומצוקה קשה? לתהייה זו לא ניתן מענה.

ביצוע המעשים במהלך תקופה ממושכת

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מסכת המעשים המתוארת בכתב האישום המתוקן נפרשה על פני ארבע שנים. המקרה הראשון, מפורט באישום התשיעי, ובו, בשנת 2013, פנה הנאשם, באמצעות נאשם 3, ללקוח במשרד שיוצג ע"י שותפתו, והזמינו בכזב לחקירה פלילית. רב המעשים בוצעו בשנים 2016-2017, המקרה האחרון בזמן, מפורט באישום הראשון, כשאז, לאחר שפנה המתלונן למשטרה, נפתחה כנגד הנאשם חקירה פלילית, ומעשיו הופסקו עם מעצרו.

במסגרת האישום העשירי מיוחסים לנאשם מעשי מרמה ממושכים, החל משנת 2008, כלפי לקוחה במשרדו, לה סיפק שירותים משפטיים הנוגעים לפעילות חברה שבבעלותה. בתקופה זו, במספר הזדמנויות שונות, הקים הנאשם מצג שווא לפיה המתלוננת, ואחרים בחברה, חשודים ודרושי חקירה.

הסניגור, התייחס בטיעונו לכך, שחלק מהמעשים נמשכו תקופה קצרה, כך לדוגמא בעניינו של מר הרולד (אישום ראשון). אכן, בחלק מהמקרים חלף זמן קצר בין הצגת מצג השווא, לקבלת שכר הטרחה וסגירה לכאורה של התיק שנפתח (אישום ראשון, אישום חמישי) או לחילופין לחשיפת המרמה, עם זאת, אין הדבר נזקף לזכות הנאשם. מקום שבו מעשה המרמה הניב פירות מיידים, כך לדוגמא בעניין שוסטק (אישום חמישי), והנאשם הצליח לגרוף לכיסו את שכר הטרחה המבוקש, חדל ממעשיו. במקרים אחרים, המשיך לפעול במרמה מול המתלוננים במטרה להגדיל את רווחיו (אישום 10, אישום 11). ראוי לציין לחומרה את התנהלות הנאשם מול מר יעקובוביץ' החולה (אישום שביעי), כשמעובדות האישום נלמד, כי הנאשמת 2 פנתה למתלונן בחודש ינואר 2016 והודיעה לו שדרוש לחקירה, לאחריו שולם שכר הטרחה במלואו לנאשם, כשמכתב סגירת התיק המזויף הומצא למתלונן, שלושה חודשים לאחר מכן, בחודש אפריל 2016.

22. מעשי הנאשם היו מתוכננים והתאפיינו במידה רבה של תכום (סעיף 40ט(א)(1));

הנאשם פעל במגוון דרכי רמיה וזיוף כדי להוציא את תוכניות המרמה שטווה, לפועל. מהעובדה שמדובר בתיקים מדומים, ניתן ללמוד כי כל כולם מעשים מתוכננים, שקדמה להם פעולת הכנה שנועדה להבטיח, כי לאחר שיוזמנו המתלוננים לחקירה הבדויה, יפנו אליו לצורך ייצוגם בהליך הפלילי.

משנה חומרה יש לייחס לנתונים הבאים:

הנאשם ניצל את האמון שנתנו בו המתלוננים והערכתם כלפיו

הנאשם, עורך דין ותיק ומוכר, זכה להערכה רבה מצד מכריו ולקוחותיו. על בסיס הערכה רבה זו מצאו כלל המתלוננים לפנות אליו בצוק העיתים, מתוך אמון מלא, כי יסייע בידם. הנאשם ניצל הערכה ואמון זה לרעה.

ראוי בעניין זה להתעכב על דרך פעולתו המתוחכמת מול מכריו, כך לדוגמא, נטען באישום הראשון, כי הנאשם ניצל הליכתו יחדיו עם מר הרולד, לאחר תפילה, כדי לשוחח איתו על חקירות פליליות וחשיבות

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

קבלת ייעוץ משפטי. והנה, שבועיים לאחר מכן, התהפכו חייו של המתלונן, כשקיבל שיחת טלפון מנאשם 3, בהנחיית הנאשם, בה התייצג כשוטר וזימנו לחקירה בחשד לביצוע עבירות מין. אין זה מפתיע, כי מיד לאחר מכן, התקשר המתלונן לנאשם, וההמשך ידוע.

הנאשם אף ניצל פרטי מידע שקיבל מפי המתלוננים, חלקם בעת ששימש כבא כוחם, כדי להציג לפנייהם מצג שווא שיתקבל כמהימן והגיוני. כך באישום השביעי, בדה למתלונן תיק נוסף של הברחות טובין; למר רפיאלוב (אישום שלישי), המציא חקירה על בסיס מידע שנחשף ביחס להתנהלותו בתיק בו ייצגו בעבר, ומר שמואלי, אותו ייצג בעבר בקשר לפעילות חברה בה עבד בצרפת, בדה שלוש חקירות נוספות, ואף נסיעה פיקטיבית לצרפת לטיפול בענייניו.

הנאשם פעל גם באמצעות אחרים לצורך מימוש תוכניותיו העברייניות

כדי לשוות למצגי השווא נופך אמין, עשה הנאשם שימוש מתוחכם גם באחרים שהתייצגו כנציגי משטרה ופנו למתלוננים. בחלק מהמקרים נטען, כי מדובר באחרים שאינם ידועים אך ברב המקרים, לא חס הנאשם על רעייתו ואחייה, אשר פעלו בשמו מול המתלוננים. בעניין זה צודקת המאשימה, כי הנאשם לא רק שחטא אלא הגדיל עשות והחטיא אחרים, חלקם בני משפחתו הקרובים.

הנאשם זייף בתחכום מסמכים רשמיים של משטרת ישראל

בחלק מהאישומים, פנו המתלוננים לנאשם בבקשה לקבל אסמכתא רשמית לסגירת החקירה כנגדם (כך באישום 1, 3, 5-9), בחלק מהמקרים התחמק מהצגת המסמך ובמקרים אחרים, פעל בתחכום, ע"י זיוף מסמך רשמי והמציאו למתלוננים.

כך באישום הראשון, פנה המתלונן, בהנחיית המשטרה, לנאשם וביקש ממנו להמציא לו אסמכתא על סגירת התיק. הנאשם ערך מסמך הנחזה להיות מכתב סגירה, חתום לכאורה ע"י חוקר ממשטרת פ"ת ונושא מספר תיק אקראי. באישום שביעי, פעל ביתר תחכום, ולצורך הצגת מסמך מתאים למתלונן, פנה לראש יחידת הונאה מרכז במכתב הנושא שמו של המתלונן בבקשה לקבל מידע על חקירה בדויה, וזאת בכוונה לקבל מכתב חתום מהמשטרה, לזייפו ולעשות בו שימוש מול המתלונן. לאחר שקצין המשטרה השיב לנאשם על גבי המכתב הנשלח, כי לא נמצא שזה זומן לחקירה, זייף הנאשם את המכתב באופן שמחק חלק מהתכתובת והוסיף את המילים "תיק סגור", כך שיחזה למכתב רשמי מטעם המשטרה.

באותו עניין, יצוין, כי בחלק מהאישומים (כך אישום 3,10) הציע למתלוננים, לאחר שאלו פנו אליו, להיחקר במקומם. ניתן להניח שבמסגרת הצעות אלו ניסה הנאשם לסחוט עד תום את השכר שיוכל לקבל עקב פעילותו הפיקטיבית, וככל שמי מהמתלוננים היה מסכים לכך (לא ברור כיצד, הרי מדובר בהצעה אבסורדית), היה דבר מאפשר לו לגבות כספים נוספים.

הנאשם התחזה באמצעות אחרים לנציג משטרה

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

כלל האישומים כוללים התחזות לאיש משטרה, באמצעות הנאשמים או אחרת, תוך שהנאשם משדלם ומנחה אותם לזמן את המתלוננים לחקירה ביחידה התואמת טיב התלונה. גם במעשים אלו יש מידה רבה של תחכום כדי לשוות אמינות למעשי המרמה לצד עזות מצח מעצם השימוש הכוזב שעשה בהתחזות לשוטרים.

23. חומרה יתרה יש לתת לכך שהנאשם הוא עורך דין, שביצע המעשים על רקע מקצועו ומעמדו;

"חובת הנאמנות והמסירות המוטלת על עורך דין אינה כחובת נאמנות הכללית המוטלת על שליח, שלא כל שליחות, לעורך דין נתון בדרך כלל, כוח השפעה ממשי על עיצוב עמדותיו ופעולותיו של לקוחו, אשר אינו בקי ברזי המשפט, ומשליך את יהבו על עורך-דינו, על מקצועיותו ועל יושרו. הדרישה מעורך הדין אפוא רבה ומוקפדת יותר, פועל יוצא של מומחיותו מזה, וחשיבותו של ההליך המשפטי מזה" (ע"פ 514/17 עו"ד אמנון יצחקניא נ' כב' השופטת מרשק-מרום, מיום 26.3.17).

הנאשם מעל בתפקידו ובחובותיו האתיות, ומעבר לכך, הסב נזק נכבד למקצוע עריכת הדין ולאמון הציבור בו:

"מקצוע עריכת הדין מחייב את העוסקים בו לנהוג בניקיון כפיים, בהגינות, בנאמנות ובמסירות. אלה אינן רק מידות טובות שיבור לו עורך הדין, ולא רק חובות מוסריות ואתיות שהוא חייב בהן, אלא גם חובות המוטלות עליו מכח הדין... נקיון כפיים, הגינות, נאמנות ומסירות הם בחזקת כישורים אישיים הכרחיים למי שבחר לעסוק במקצוע עריכת הדין. בלעדי אלה לא רק שאינו רשאי לעסוק במקצועו, אלא שאינו כשיר לכך; כמוהו כמנתח שבשל ליקוי גופני כלשהו אינו יכול להחזיק בידיו בכלי הניתוח". על"ע 1746/98 מדינת ישראל נ' עו"ד ציון מזור [פורסם בבנו] (14.12.1998).

על החומרה הגלומה במעשים אלו עמד בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין, כך לדוגמא בע"פ 7090/06 פרידמן נ' מדינת ישראל (16.10.07):

"המערער מעל באמונם של לקוחות אשר שכרו את שירותיו כעורך דין, ובאחדים מהמקרים גרמו לאותם לקוחות תמימים נזקים קשים. אולם, לא רק את שמו הכתים המערער, אלא גם את שמו הטוב של ציבור שלם העושה מלאכתו נאמנה, הואיל ונשמת אפו של מקצוע עריכת הדין הוא האמון שהציבור נותן בו, והתנהגות מסוג בה חטא המערער, עלולים לערער אמון זה מן היסוד. זאת ועוד, המערער לא כשל באופן חד-פעמי וחריג, אלא בשורה ארוכה מאד של עבירות אשר נמשכו מספר שנים, וקדמה להן מחשבה ותכנון"

עוד יפים לעניינו, דבריה של כב' השופטת ברק-ארז בע"פ 1082/14 ג'סאר נ' מדינת ישראל, 23.7.15, (להלן: "עניין ג'סאר"), בעניינו של עורך דין שהורשע בנטילת סכומי עתק של כספים שהועברו לידי ע"י בנקים אותם ייצג, לצורך תשלום אגרות, לשימוש האישי:

"משנה משקל יש לתת לכך שהמערער הוא עורך דין, שנאמנות ויושר אמורים להיות נר לרגליו. ללא שמירה על האמון הבסיסי בין עורך דין ללקוחו לא יוכל לסכון מקצוע עריכת הדין, וחמור מכך – אנשים לא יוכלו לתת מבטחם בעורכי דין חרף הצורך להיזקק לשירותים משפטיים לשם הגנה על זכויותיהם (ראו והשוו: ע"פ 7090/06 פרידמן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.10.2007) ע"פ 1784/08 פרי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו, פסקה 66 (5.2.2009) וכן דנ"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל"

24. משנה חומרה מצאתי גם בכך שהנאשם ביצע את העבירות המיוחסות בשמשו, כך לפחות מצדם של המתלוננים, כסגורם;

יחסי סגור- לקוח: "שליחות מיוחדת שבמיוחדת" (בג"צ 4689/94 דן אבי יצחק נ' ויינברג, פ"ד מח(5) 70, 98).

יחסי סגור-לקוח בהליך הפלילי הינם מסגרת ייחודית שבין עורך דין ולקוחו. כמו כל עורכי הדין חלה עליהם החובה לייצג לקוחותיהם בנאמנות ובמסירות (ראו תקנה 2 לכללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית) התשמ"ו-1986 וכן הוראת סעיף 54 לחוק לשכת עורכי הדין תשכ"א-1961), אך גם חובות ייחודיות המוטלות על סגור בדין הפלילי:

"המייצג אדם בהליך הפלילי – כקונה אדון לעצמו, ומשנתמנה לטעון בשם פלוני ולהגן עליו במסגרת ההליך הפלילי, שומה עליו לדעת כי מצוות הייצוג וההגנה חלה בו יותר מבשולחו, עד כי במצבים מסויימים ובנסיבות המתאימות, נכון יהיה להחיל עליו חובות עשה הנובעות, כאמור, מחובות שבהגינות ובשמירת אמונים ללקוח. במסגרת זאת, אין זה נדיר כי נדרוש מעורך הדין דרישה תובענית, 'עשה רצונך כרצונו' של שולח, לפעול למען שולחו גם בעניינים שאינם חופפים ותואמים לסוגיות בהן נדרש לטפל (או סבר כי ידרש לטפל) עת קיבל על עצמו את עול הייצוג מלכתחילה". (ע"פ 514/17, שם).

חובת נאמנות מוגברת ניצבת במערכת יחסי הגומלין בין הסגור ללקוחו, "אם שליחותו של עורך הדין היא שליחות מיוחדת-בהשוואתה לשליחות בת-בלי-שם מדין השליחות הכללי- הנה שליחותו של הסניגור במשפט הפלילי הינה שליחות מיוחדת-שבמיוחדת" (בג"צ 4689/94 דן אבי יצחק נ' ויינברג, פ"ד מח(5) 70, 98). ו"ככל שכוחו של השלוח רב יותר, כך מן הדין להטיל עליו חובות התנהגות ראויה חמורות יותר" (אהרון ברק, חוק השליחות, סעיפים 740-741 (מהדורה שנייה, 1996)).

25. הסיבות לביצוע העבירות (סעיף 40ט(א)(5) לחוק);

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו כדי להעשיר את כיסו. עיון בטיעוני הצדדים לעונש, בדברי הנאשמים, כמו גם בתסקיריהם, אינו מלמד על מניע אחר. ההגנה, כמו גם אחות הנאשם, ניסו להסביר את הרקע למעשים בניסיונו לעמוד בלחצי החברה החומרנית בה חי, ובצורך להרוויח יותר כדי להציג פסאדה של עורך דין בכיר ומצליח. מקום אחר נטען, שביקש לשמר את המוניטין כמי שמסייע לאחרים בשעת מצוקה (נניח שכן, מדוע בעבור תשלום?). הנאשם עצמו טען בתסקירו שביצוע המעשים נבע ממצוקה אך כזו לא הוצגה לפניי. גם בדבריו לעונש לא הוצג הסבר אחר. התשובה לשאלה, מדוע? נותרה לצערי, כסף, יותר כסף. נסיבה זו נזקפת גם היא לחובתו.

26. הנזק שהסבו מעשי הנאשם לקורבנותיו (סעיף 40ט(א)(3-4) לחוק);

צודק הסניגור, כי סכום המרמה הכולל, כ- 320,000 ₪ אינו גבוה, ביחס למקרים רבים אחרים, בהם שלחו עורכי דין ידיהם בכספי אחרים וגרפו סכומי עתק. (ראו ע"פ 5115/12 בעניין מילמן, עניין ג'אסר). עם זאת, בניגוד למקרים אחרים, בהם שלחו עורכי דין ידיהם לכספי חברות וגופים פיננסיים, הנאשם חמס כספי לקוחות פרטיים, ששולמו מכיסם, זו גם אחת הסיבות שסכום המרמה אינו גבוה.

לצד זאת ראוי לציין, שבארבעה מהאישומים הורשע הנאשם בעבירות ניסיון בלבד, ובעיקר, שמדובר בתיקים בדויים וחקירות פיקטיביות, שממילא לא היו יכולים להפוך לחקירות פליליות ממש (ראו לשם ההשוואה פרשת רונאל פישר, בש"פ 4658/15, שם מיוחסות לפישר ושותפו, קצין המשטרה מלכה, בין היתר, הצגת מצגי שווא בפני מתלוננים על חקירות המתנהלות נגדם, תוך ניצול תפקידו של מלכה. כך לדוגמא, עמ' 6, שם מפורטות עובדות האישום השלישי).

עם זאת, הכסף, במקרה שלפנינו, אינו חזות הכל. רב המתלוננים חשו תחושות בגידה ומעילה קשה באמון, חלקם אף חוו מצוקה נפשית. כך מספר, מר טובין, בתצהירו (ת/1), כי חווה פגיעה נפשית, כתוצאה מזה שהנאשם הפך אותו בעיני משפחתו ומכריו ל"ראש ארגון פשע". עוד לא ניתן להתעלם מעדותו המטלטלת של מר הרולד, ומתצהירו ת/2, שם מספר על כך שחייו התהפכו לאחר שקיבל את שיחת הטלפון שזומן לחקירה בחשד לעבירות מין "זה התבטא בבהלה, סטרס עצום, חוסר תיאבון וירידה דרסטית במשקל, קשיי שינה וסיוטים, חוסר יכולת להתרכז ולעבוד" ועוד כהנה, ובהמשך, מוסיף "ההתעללות בי נמשכת 3.5 שנים, כמעט שלא עובר יום שהסיפור צף לראשי, ובכל פעם שזה קורה אני מרגיש חולה פשוטו כמשמעו...הפכתי חשדן ופרנואידי, איבדתי אמון בבני אדם ובמערכות הצדק" (עוד ראה בהרחבה חו"ד פסיכולוגית שצורפה ל-ת/2).

27. פעילותו העבריינית של הנאשם הופסקה רק עם מעצרו;

הנאשם לא הפסיק את פעילותו המרמית, גם לאחר שנחשף בחלק מהמקרים דבר התרמית. כך עולה, מעובדות האישום השני, אירוע מחודש ספטמבר 2016, שלאחר שהמתלונן חשד בנאשם, פעל לבריור מסודר מול עורך דין אחר וגילה שמדובר בעורבא פרח, ניתק את הקשר עמו וביטל את יפוי הכח שנתן לו.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

בדרך דומה פעל גם המתלונן באישום השלישי, אירוע מחודש דצמבר 2016, לאחר שהתעורר חשד בליבו וגילה שהולך שולל, ביטל המחאה נוספת שאמור היה להעביר לנאשם (סעיף 7 לעובדות). עוד אפנה לאישום שישי (ראו סעיף 7 לעובדות). חרף זאת, הנאשם לא חשש והמשיך במעשיו עד שמר הרולד, לא שתק, ניגש למשטרה והביא לחשיפת הפרשה. ניתן להניח, כי אם לא היה נתפס ונעצר, היה ממשיך במעשיו.

28. מידת ההשפעה של הנאשם על שותפיו (סעיף 40ט(א)(2) לחוק);

מבלי להמעט, ולו בקצת, בחומרת מעשי הנאשמים האחרים, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם הורשע בשידול רעייתו, הנאשמת 2, ואחיינה, לביצוע עבירות התחזות ולסייע בידו בקבלת דבר במרמה. התנהלותו זו ראויה לכל גנאי, הנאשם ניצל את אהבתה הרבה של רעייתו ודאגתה לו, כדי להניעה לבצע עבירות פליליות. גם בחיי הנאשם 3 שימש דמות משמעותית ביותר ועל כן נענה האחרון, בחור צעיר ונורמטיבי, לבקשותיו. (ראה פסק דינו של כב' הש' קרשן מיום 18.7.18).

הרשתות של הנאשם כמבצע עיקרי וכמשדל מהווה אף היא נסיבה מחמירה. כך, מלבד הפגיעה בערכים המוגנים של העבירה העיקרית, פוגעים מעשיו בערכים מוגנים נוספים ובאינטרס הציבורי למנוע מפרטים בחברה לבצע עבירות ולהיכנס למעגל הפשע.

על יסוד כל אלו: ריבוי מעשי המרמה והקורבנות, תחכום המעשים, הרקע לביצועם, והנזק שנגרם לקורבנות, הפגיעה החמורה במקצוע עריכת הדין ובתדמיתו וניצול בני משפחתו לרעה, מצאתי לקבוע כי מעשיו פגעו פגיעה חמורה וקשה בכלל הערכים המוגנים.

29. אשר לנאשמת 2;

הנאשמת הורשעה בשש עבירות של התחזות לעובדת ציבור, סיוע לקבלת דבר במרמה/בתחבולה. התחזותה לשוטרת והצגת מצג השווא למתלוננים, לפיו כביכול מזומנים לחקירה פלילית, מהווים חוליה מרכזית בהוצאת תוכניות המרמה של הנאשם מהכח אל הפועל. עם זאת, מאחר שבחלק האישומים נטען שבוצעו ע"י אחרת, ניתן לקבוע כי לא תרמה תרומה ייחודית, שאין בלתה, להגשמת המעשים. התחזותה לנציגת משטרה, פגעה בערכים מוגנים של שמירה שלטון החוק ובאמון הציבור בעובדי ציבור, במשטרה ובמערכת אכיפת החוק.

יש ליתן משקל נכבד לכך שהנאשמת שודלה ע"י הנאשם לבצע מעשי התחזות. מעמד זה מפחית משמעותית את רמת פגיעתה בערכים המוגנים, ובעיקר את רמת אשמתה (ראו גם טיעוני המאשימה, עמ' 40, ש' 17-18). המאשימה אף לא מצא לייחס למעשיה, נסיבות מחמירות. לצד זאת, יש לדחות מכל וכל, כל טענה, לפיה לא הייתה מודעת לכך שמדובר בתיקים מדומים. הנאשמת התחזתה לשוטרת, מיחידות משטרה שונות, ומול מתלוננים שונים, חלקם הכירה היכרות קודמת (כך את מר שמואלי, אישום

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

11, סעיף 2 לעובדות). על כן, מצאתי לקבוע, כי מעשי הנאשמת פגעו פגיעה ברף שאינו גבוה בערכים המוגנים.

30. הסכמת הצדדים, כי מדובר באירוע עונשי אחד

כברת דרך ארוכה הלכה המאשימה לקראת הנאשם, בכך שהסכימה להתייחס לכלל האישומים שבהם הורשע, אלו שביצע לבדו ואלו שביצע בצוותא, כמסכת אחת של פעילות עבריינית נמשכת (טיעוניה, עמ' 41, ש' 10). מדובר בהסכמה הנוגדת את רוח הפסיקה (ראו בהרחבה ע"פ 4910/03 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14), ובעיקר את זו הנוהגת בעבירות ממין דא. ראו בעניין ג'אסר, מפי כב' השופט הנדל, בקובעו, כי "גישה לפיה "תוכנית כללית" של עורך דין לרמות לקוחות, ואף דפוס דומה של מעשים, די בהם כדי להפוך את כל העבירות לאירוע אחד ללא קשר לפרמטרים של נפגעי עבירה, מועד ביצוע העבירה ואופני תכנון שונים- נראית לי מרחיקת לכת").

עוד ראו ת"פ (מח-ת"א) 39188-06-13 מדינת ישראל נ' מיכאל שר, שם נקבע לכל אחד מששת האישומים, מתחם עונשי נפרד.

יחד עם זאת, "הלכה היא כי גם כאשר כמה מעשים נחשבים כחלק מ"אירוע" אחד הרי שבקביעת מתחם הענישה יש תמיד להביא בחשבון את מספרם וחומרתם של המעשים, כך שמתחם הענישה בגין האירוע יכול לעלות אף על עונש המקסימום בגין מעשה אחד" (ראו עניין ג'אסר, פסק דינה של הש' ברק-ארז, פ' 31, ע"פ 5834/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פ' 37 (20.11.14)).

31. באשר למתחם הענישה;

עיון בפסיקה מעלה קושי לאתר מקרים הדומים בנסיבותיהם למקרה שלפנינו. רובה עוסקת בעניינים של עורכי דין ששולחים ידיהם בכספי לקוחות שהופקדו בידיהם, לעיתים סכומי עתק, ועושים בהם שימוש לצרכים פרטיים. על דרך הכלל, נוטים בתי המשפט להחמיר עם עורכי הדין הסורחים, החמרה משמעותית תוך מתן משקל לריבוי המקרים והיקף מעשי המרמה. חלק מהמקרים, אכן, חמורים מאד:

כך בע"פ 5115/12 מדינת ישראל נ' ירדנה מילמן, נדונה עורכת דין ששימשה כאפטרופוסית של חסויים, בגין גניבה בסך של כ-7.25 מיליון ₪ למאסר בן 7.5 שנים. בית המשפט העליון, ראה במעשיה "ביטוי לשפל המדרגה המוסרי" (שם, פ' יג') החמיר בעונשה והעמידו על 9 שנים, זאת נוכח עוצמת המעשים, מיהות הקורבנות וניצול חולשתם, היקף הגניבה ואי השבת הגזל. מקרה חמור אחר נמצא בעניין ג'אסר, שם נידון עורך דין שייצג שני בנקים מצריים, על כך שנטל לכיסו הפרטי סכומי עתק -למעלה מ-18 מיליון ₪, שהועברו לו לשם תשלום אגרות משפט (הנאשם הורשע גם בעבירות מס והלבנת הון)- למאסר ממושך בן 9 שנים. ערעורו נדחה.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

עוד ראו: רע"פ 1096/09 מילשטיין נ' מדינת ישראל, שם נידון עורך דין, בעל עבר משמעותי מכביד, שהורשע בשלוש עבירות של גניבה ע"י מורשה למאסר בן 30 חודשים, בעיקר עקב מצבו הרפואי. בית המשפט שלערעור קיבל את ערעור המדינה כנגד קולת עונשו והעמידו על 45 חודשי מאסר, תוך הגדלת סכום הפיצויים;

ע"פ 2143/10 שלום נ' מדינת ישראל (20.1.11) – הנאשם, עו"ד במקצועו, הורשע בעבירות זיוף ומרמה כלפי מתלונן אחד בסך 1.3 מיליון ₪. בית המשפט גזר עליו מאסר בן 55 חודשים. ערעורו נדחה.

ע"פ (נצ') 21903-07-10 מן נ' מדינת ישראל, שם נידון נאשם במסגרת הסדר טיעון בו עתרה המאשימה ל-5 שנות מאסר, למאסר בן 45 חודשים. הנאשם גנב כמיליון ₪ והשיב סכום פעוט; במקרים אחרים, מספר המעשים קטן יותר, כך גם סכום הגניבה:

בת"פ (מח-ת"א) מדינת ישראל נ' תמר בן אלי, נדונה עורכת דין שהורשעה בעבירות של גניבה ע"י מורשה בהיקף של כ-553,000 ₪ ועבירה של שבועת שקר למאסר בן 3.5 שנים (הנאשמת השיבה מחצית מסכום הגניבה);

ברע"פ 6190/08 צברי נ' מדינת ישראל (5.1.09) הוטלה על עורך דין שגנב מלקוח 15,000 ₪, שנת מאסר. ערעורו נדחה;

ברע"פ 45/99 רבלסקי נ' מדינת ישראל (7.1.99) נדון עניינו של עורך דין שגנב משני לקוחות, סכום של 51,000 ₪, לעונש של שנת מאסר. ערעורו נדחה.

בעפ"ג (מח-ב"ש) 25122-02-13 אביטל נ' מדינת ישראל, נדון עורך דין שגנב מלקוחותיו שביקשו לרכוש בסיועו, דירה, סך של 360,000 ₪. חרף המלצה שיקומית, נדון הנאשם למאסר בן 20 חודשי מאסר. הנאשם לא השיב את הכספים שגזל. ערעורו נדחה;

32. בהתאם להסכמות הצדדים, עותרת המאשימה, בעניין הנאשם, למתחם שנע בין 30-50 חודשי מאסר ובעניין הנאשמת 2 למאסר בן שלושה חודשים בעבודות שירות ועד שנת מאסר. ההגנה, מנגד, משוחררת מכבלי הסכמה, ועותרת למאסר בדרך של עבודות שירות בעניינו של הנאשם ולביטול הרשעת הנאשמת.

33. יאמר מיד, כי מתחם הענישה שמוצע ע"י המאשימה, למצער חלקו התחתון, מתון מאד. המאשימה הסבירה בטיעוניה, כי ברקע ההסכמות, ניתן משקל נכבד לנכונות הנאשם לפצות את קורבנותיו בהיקף הנזק שנגרם להם. מבלי להפחית בחשיבות השבת הגזל, יש לזכור, כי אין מדובר בנסיבה הקשורה בביצוע העבירות אלא רלוונטית למיקום עונש הנאשם בתוך המתחם (ראו סעיף 40א(5)). כזכור, אין מדובר במתלוננים מוחלשים, חלקם אף הגיש כנגד הנאשמים תביעות אזרחיות.

לצד זאת, מצאתי ליתן משקל נכבד להסכמות הצדדים. כתב האיטום תוקן לקולא, הודאת הנאשמים ייתרה שמיעת הראיות, לרבות עדים מבוגרים וחולים. ניכר שהנאשמים, בעיקר הנאשם, עשה מאמץ רב לתשלום מלוא הפיצוי, וכן סכום המרמה אינו גבוה.

34. עיינתי באסמכתאות הפסיקה שהגישה ההגנה, בחלקם נגזרו על נאשמים, עורכי דין, שהורשעו במעשי מרמה וגניבה בהיקף רב יותר מבמקרה שלפנינו, עונשים מתונים, חלקם במסגרת הסדר טיעון ואחרים, בשל נסיבות מיוחדות של הנאשמים. כך בת"פ(י"ם) 5439/08 מדינת ישראל נ' סלומון יצחק, הורשע הנאשם במקרה אחד של גניבה ע"י מורשה בסך 250,000 ₪ ונדון, במסגרת הסדר טיעון, ל-6 חודשי עבודות שירות. בית המשפט סבר, כי היה מקום לגזור על הנאשם תקופת מאסר משמעותית "מתוך שאט נפש למעשיו" אך בחר לאמץ את הסדר הטיעון. במקרה אחר, ת"פ(י"ם) 61905-09-17 מדינת ישראל נ' גילה נפתלין, נדונה עורכת דין, אם לששה ילדים, בגין ארבעה אישומים חמורים, למאסר בן 24 חודשים. ענישה חריגה לקולא נמצא בעניין מניסיביץ', ת"פ(רמלה) 24612-11-18, שם הורשע עורך דין, יליד 1936, בריבוי עבירות חמורות של קבלת דבר במרמה, בנטילת מיליוני ₪, במסגרת הסדר טיעון, לענישה קלה של מאסר על תנאי, קנס ופיצוי נכבד. הצדדים נימקו את הסדר הטיעון, בגילו המתקדם (84) ומצב בריאותו הרופף.

35. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים, וברוח ההלכה המורה על כיבוד הסדרי טיעון, מצאתי לקבוע, בעניין הנאשם, מתחם ענישה הקרוב לזה שהוצע ע"י המאשימה, הנע בין 26-52 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית. עתירת ההגנה להסתפק בענישת עבודות שירות אינה תואמת חומרת נסיבות האירוע וחוטאת לעיקרון ההלימה.

עניינה של נאשמת 2 שונה בתכלית השינוי: הנאשמת הורשעה בעבירות של סיוע לקבלת דבר במרמה (סעיף 415 רישא) ועבירות דומות, ולהתחזות לאחר באמצעות שידולה ע"י הנאשם. חלקה קטן משמעותית, כך גם מידת אשמתה. בהקשר זה יצוין גם עניינו של נאשם 3, שלו יוחס חלק מצומצם יותר, והסתיים, בהסכמת המאשימה, ללא הרשעתו. על יסוד כל אלו, נקבע מתחם ענישה שנע בין 2-12 חודשי מאסר.

36. עתירה ההגנה לביטול הרשעת הנאשמת 2;

ההגנה עתרה בטעוניה לביטול הרשעת הנאשמת, זאת בעיקר בשל החשש שזו תביא להשעיית מחברותה בבורסת היהלומים הישראלית. המאשימה מתנגדת לבקשתה, וסבורה שאין הנאשמת ראויה, נוכח טיב מעשיה, להמשיך בעיסוקה המחייב טוהר מידות וניקיון כפיים.

37. בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "הלכת כתב") נקבע, כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני תנאים, האחד - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. השני – על ההרשעה להוות פגיעה חמורה בשיקום הנאשם.

עוד התווה כב' השופט לוין קווים מנחים נוספים הקשורים בנסיבות חריגות של הנאשם, כאשר על כפות המאזנים עומד מחד האינטרסים האישיים של הנאשם ומאידך, עומד האינטרס הציבורי. בין השיקולים שמנה, המתייחסים לשיקומו של הנאשם, עומדים השיקולים הבאים: האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם, מידת הפגיעה של העבירה באחרים, הסבירות שיחזור ויבצע עבירות דומות, יחסו של הנאשם לעבירה, נטילת אחריות והבעת חרטה, משמעות ההרשעה על דימויו העצמי וכן השפעת ההרשעה על תחומי פעילות הנאשם. מן העבר השני, יש ליתן משקל לשיקולים שבאינטרס הציבורי, תוך שימת דגש על טיב העבירה והאפקט הציבורי של ההרשעה. לצד זה נקבע, כי על הנאשם מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולתמוך טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל (31.12.12); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (26.04.14); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14)).

38. הנאשמת, ילידת 1974, ללא עבר פלילי, עוסקת בתחום היהלומים שנים רבות, המדובר בעסק משפחתי שבו שימשה שנים רבות בתפקיד ניהולי. חששה, כי הרשעתה תפגע בהמשך עיסוקה, מובן וממשי. עיון בתקנון הבורסה (תקנון הבורסה הישראלית בע"מ משנת 2017, סעיף 61.2) מעלה, שלצורך מועמדות לחברות חייב אדם שעברו יהיה תמים ונקי. התקנון אף מחייב את חבריו לנהוג בהתאם לחוקי הנימוס המקובלים ובאופן שאינו מכתיב את שם הבורסה והפועלים בשמה (שם, סעיף 114). ככל שיעשה כן, לרבות במקרה שהוצא נגדו "פסק דין מחייב ומוחלט במשפט פלילי", ניתן יהיה להשעותו ולפגוע בזכויותיו כחבר בורסה (שם, סעיף 118). הכלל ביחס לחברים שהושעו לתקופה קצובה הוא שניתן יהיה לבחון בהמשך בקשתם לחזור לחברות (שם, סעיף 121; ה"פ (מח-ת"א) 11288-04-18 חלפון נ' הבורסה ליהלומים (מיום 4.11.19), צורף לנ/1).

מכל אלו ניתן ללמוד, כי אכן הרשעת הנאשמת תפגע בהמשך חברותה בבורסה ובעיסוקה. אין הדבר אומר שלא תוכל לעסוק בסחר ביהלומים. מדובר בגוף פרטי, החברות בו וולנטרית והעיסוק בסחר

ביהלומים אינו מותנה בחברות בבורסה (ראו ש"א(ת"א) 17312/01 גרד שלמה נ' בורסת היהלומים הישראלית בע"מ, מיום 7.11.01), ואף תקופת השעייתה, כמו גם ההחלטה בבקשה לקבלה מחדש, נתונה לשיקול דעתם של מוסדות הבורסה. עדיין, הנזק קיים ומוחשי.

39. עם זאת, טיבם של מעשיה וריבויים, עומדים לה לרועץ ואינם מאפשרים ביטול הרשעתה. הנאשמת נטלה חלק במסכת מעשי מרמה מתוככמת כנגד המתלוננים, חלקם מכריה, וסייעה בידו של בעלה, בכך שהתחזתה לשוטרת הנושאת בשורת איוב, שפגעה קשות בקורבנות תמימים, כמו גם באינטרסים ציבוריים נוספים, לרבות האמון במערכת אכיפת החוק. פירות המרמה ששלשל הנאשם לכיסיו, היטיבו גם עם הנאשמת.

אכן, הנאשמת שודלה לבצע מעשי ההתחזות, אך התרשמתי, מדבריה, כמו גם מהאמור בתסקירה, שאין מדובר באשה חלשה או תלותית, וניתן היה לצפות ממנה, כי תנסה לעצור את מעשי הנאשם או למצער, תחדל לשתף עמו פעולה. מעורבותה במעשי רמייה והתחזות אף עומדת בניגוד מוחלט לנורמות המקצועיות והאתיות הנדרשות מחברי הבורסה. לכך אוסיף, שהנאשמת לא עברה כל הליך טיפולי, ומתסקירה, כמו גם מדבריה לעונש, ניתן להתרשם כי ממוקדת בעיקר במחירים הכבדים שמשלמת משפחתה. טוב עשתה שבשנים האחרונות פנתה לתחומי עיסוק נוספים.

עוד לא מצאתי לגזור גזירה שווה מעניינו של נאשם 3, שחלקו כאמור קטן משמעותית. נוכח כל אלו, אני דוחה עתירתה לביטול הרשעתה.

40. לצד זאת, עומדים לזכותה שיקולים רבים, בהם חריגות המקרים לנוף חייה, התנהלותה ללא דופי לאורך השנים, ובעיקר יש ליתן משקל נכבד למחירים שמשלמת בכל מישורי חייה והנזק שנגרם לבני משפחתה, כפי שעלה מדבריה לעונש ומטיעוני הסניגור.

קביעת עונשו של הנאשם

41. הנאשם שלפניי, יליד 1973, נטול עבר פלילי. עדין לעונש שדיברו בשבחו, המסמכים ומכתבי השבח, שצורפו לטיעוני ההגנה, טיעוני בא כוחו ודברי הנאשם עצמו, משרטטים תמונה חיובית ויוצאת דופן של אדם רב מעלות, מוכשר ורחב לב, שהקדיש שנים רבות בחייו לשירות הציבור והמדינה, ובכל שעשה, נחל הצלחה רבה. הנאשם שירת כקצין בצבא, בהמשך עבד כאיש ביטחון בשגרירות ירדן ונפצע בפיגוע, שהותיר בו נכות. מרשים במיוחד היה פועלו, בעת ששימש מפקד נקודת משמר אזרחי בפתח תקווה. בתקופה זו, כפי שעולה מעדותו המרגשת של מר יוסי דרדיגר ומכתבו וכן ממכתב של מר וגב והרב שמיר ועוד, פעל הנאשם במסירות אין

קץ, לטובת שיקום ילדי השכונה, ואלו, שראו בו מודל לחיקוי, הלכו בדרכיו והגיעו להישגים מרשימים.

הנאשם למד לימודי משפטים ושימש שנים רבות כעורך דין, סניגור פלילי ומרצה למשפטים. מכתבי תודה של לקוחותיו, חבריו ותלמידיו, מתארים איש מקצוע מן המעלה הראשונה. הנאשם, מלח הארץ, הקים עם רעייתו משפחה לתפארת.

הכיצד זה אדם שהכל מתארים אותו משכמו ומעלה, ששימש שנים רבות כסניגור, הגן בחירוף נפש על זכויות לקוחותיו ונאבק על הוכחת חפותם, מעל מעילה כה קשה ובלתי נסלחת, בתפקידו ובייעודו? מה גרם לאדם במעמדו, בעל כישורים, יכולות ומטען ערכי מרשים, לשנות כך את עורו, ולבגוד במכריו ולקוחותיו, בשל כסף ומעמד? שאלות אלו נותרו בחלקן, פתוחות.

42. המחירים ששילם הנאשם ובני משפחתו, בגין מעורבותו בפרשה זו, קשים מנשוא. משיא ההצלחה הגיע הנאשם עד לעמקי השפל, משפחתו סבלה מנידוי חברתי, שמו הוכתם, עבודתו כעורך דין הופסקה כשהשעה חברותו בלשכה ועבר לעבוד בעבודות שונות ומגוונות, כיום מנהל חברת ניקיון ואחזקה. קשה במיוחד היה לשמוע במעמד דברי הנאשמים לעונש על הנזק והכאב שנגרם לילדיהם, על לא עוול בכפם.

43. הנאשם עשה אף מאמץ ראוי לציון להשבת מלוא כספי הגזל. חרף מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו, עמד בהתחייבותו והפקיד את כלל כספי הפיצוי, לצד זאת, הגישו חלק מהמתלוננים תביעות כספיות נגדו.

44. הנאשם הופנה לתסקיר שירות מבחן, ומסקנותיו מאכזבות. לנאשם ניתנה הזדמנות לערוך חשבון נפש מעמיק ולבחון התנהלותו המניפולטיבית והמרמיתית במשך השנים, גם כלפי אוהביו, אך בחר שלא להשתלב בהליך טיפולי. התייחסותו מצומצמת וממוקדת בעיקר במחירים שמשלם בגין תיק זה. ניתן להניח לטובתו, שבשלב זה של חייו, עסוק בעיקר במאמץ לפרנס משפחתו ולשלם חובותיו, ולא בשלה העת, לטיפול אמיתי וכואב בדרכי התנהלותו.

45. באשר למיקום עונשו בתוך המתחם - ב"כ המאשימה עתרה למיקום הנאשם ברף התחתון של המתחם, אך לא בתחתיתו, והפנתה למסקנות המסויגות של שירות המבחן. גם אם יש טעם בדבריה, מצאתי ליתן משקל נכבד להודאתו, לנזק שנגרם לו ולמשפחתו ולמאמציו להשיב את כספי המרמה, ולמקמו בתחתיתו. עם זאת, אין בכל אלו כדי להוות בסיס לסטייה לקולא ממתחם הענישה. "אכן, כישלוננו של אדם שראה ברכה בחייו המקצועיים והאישיים הוא מעציב, אך הוא אינו יכול לשמש בסיס לענישה מקלה, כאשר אין לזו מקום" (עניין ג'אסר, שם, פ' 31). באשר לנאשמת 2, אתחשב בכלל נסיבותיה ובהשפעה הקשה שתהיה לעונשו של הנאשם, בעלה,

עליה ועל משפחתה. על כן אמקם עונשה בתחתית המתחם, ואטיל עליה עבודות שירות לתקופה מתונה, ולמכסת שעות יומית מינימלית.

46. אשר על כן, ולאחר ששקלתי את כלל השיקולים, מצאתי לגזור על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

- . מאסר בפועל בן 26 חודשים בניכוי ימי מעצרו 5.2017 ועד 4.6.2017.
- . מאסר על תנאי בן 10 חודשים לבל יבצע עבירת מרמה מסוג פשע במשך שלוש שנים מיום שחרורו.
- . מאסר על תנאי בן 6 חודשים לבל יעבור עבירת מרמה או התחזות וכן כל עבירת שידול, למשך שלוש שנים מיום שחרורו.
- . קנס בסך 7,500 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.1.2022.
- . פיצוי שהופקד, יועבר למתלוננים בהתאם לרשימה מסודרת שתעביר המאשימה לאישורי תוך 14 יום.

זכות ערעור לנאשם 1 כדין.

נאשמת 2

- . מאסר בן חודשיים בדרך של עבודות שירות. הממונה יגיש חו"ד ביחס לכשירותה לבצע עבודות. אני קובעת כי משך העבודות היומיות לא יעלה על – 7 שעות. החלטה משלימה בעניין זה, תינתן לאחר קבלת חו"ד הממונה. הנאשמת מוזהרת כבר עתה, כי ככל שלא תעמוד בתנאי עבודתה, ניתן יהיה להפקיע ולהטיל עליה מאסר ממש.
- . מאסר על תנאי בן 4 חודשים למשך שנה שלא תבצע אחת העבירות בהן הורשעה.
- . התחייבות כספית בסך 2,000 ₪ שלא תבצע עבירת מרמה או התחזות במשך שנה מהיום.

עותק מגזר הדין יישלח לממונה על עבודות השירות.

הממונה על עבודות השירות יגיש חו"ד ביחס לכשירותה של נאשמת 2 וזאת עד ליום 22.3.2021.

ניתן לזמן את הנאשמת 2 באמצעות מס' טלפון 054-3976634.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

ככל שתתקבל חו"ד חיובית, אתן השלמת גזר דין באמצעות החלטה כשזכות הערעור בעניינה של נאשמת 2 יחל ממועד השלמת גזר הדין.

<#4#>

ניתנה והודעה היום ' אדר תשפ"א, 22/02/2021 במעמד הנוכחים.

מרב גרינברג, שופטת

ב"כ הנאשם:

נבקש לעכב ביצוע גז"ד לתחילת ריצוי המאסר של נאשם 1 ל- 45 יום, התיק מתנהל 4 שנים, הנאשם שוחרר, יש לו משפחה, אין חשש להימלטות.

ב"כ המאשימה:

אנו לא סבורים שיש הצדקה לעיכוב ביצוע של 45 ימים, אנו נסכים לזמן התארגנות בן 3 שבועות. מפנה להלכת שוורץ, כשההרשעה היא חלוטה, אנו נסכים ל- 3 שבועות לא מעבר לכך.

<#7#>

החלטה

לאחר ששקלתי את כלל השיקולים, מצאתי להעטר לבקשת ההגנה ואני מורה על עיכוב ביצוע גז"ד עד ליום 6.4.21.

ככל שלא יוגש ערעור, יתייצב הנאשם לריצוי מאסרו במועד זה עד השעה 10:00 בבית מעצר "הדרים". לצורך הבטחת התייצבותו למאסר, יעמיד הערביות שנחתמו במסגרת הליך המעצר.

המזכירות תקבע תז"פ ליום 23.3.21.

<#8#>

ניתנה והודעה היום ' אדר תשפ"א, 22/02/2021 במעמד הנוכחים.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

מרב גרינברג, שופטת

הוקלד על ידי נועה רחלי עוז